

Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Kar Fogászati és Szájsebészeti Oktató Intézet

igazgató: Dr. Németh Orsolya PhD. egyetemi docens

<http://semmelweis-egyetem.hu/fszoi/>

<https://www.facebook.com/fszoi>

Aktív rehabilitációs kezelés alatt álló betegek digitális fogászati workflow-ja

Készítette: Németh Viktória

Témavezető: Dr. Orsós Mercédesz, egyetemi tanársegéd

Oktatás, kutatás, gyógyítás: 250 éve az egészség szolgálatában

Bevezetés és célkitűzés

- A rehabilitációs kezelés alatt álló betegek fogazati állapotának és fogászati ellátásuk ismertetése.
- Az Országos Orvosi Rehabilitációs Intézet (továbbiakban: OORI) fogászati rendelőjének bemutatása.
- Saját vizsgálatok segítségével támasztom alá a rehabilitációs kezelés alatt álló betegek fogazati állapotát érintő szakirodalmi tényeket.
- Ismertetem a teledentistry által nyújtott lehetőségeket utánkövetésük során.

(<https://www.dental.upenn.edu/patient-care-facilities/care-center-for-persons-with-disabilities-personalized-care-suite/>)

A fogyatékoságról általában

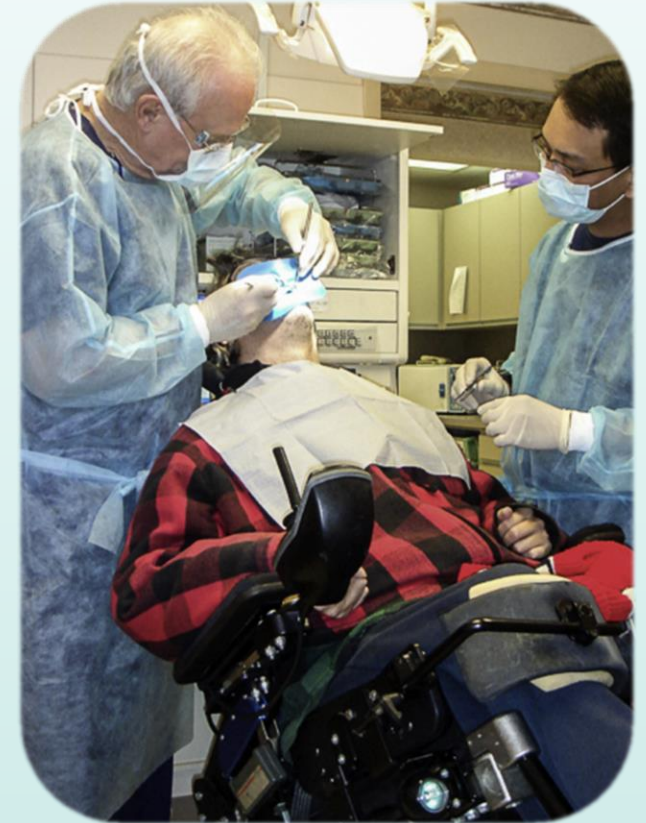
- A világon körülbelül 1 milliárd ember él együtt a fogyatékoság valamely formájával.
- Magyarországon ezen személyek száma a félmilliót közelíti. Közülük 320 000 fő szorul különleges körülményeket igénylő fogászati ellátásra.

A fogyatékoság típusa	Összesen
Mozgássérült	232 206
Gyengénlátó, aliglátó	73 430
Vak	9 054
Értelmi fogyatékos	42 779
Autista	5 120
Mentálisan sérült (pszichés sérült)	46 265
Nagyothalló	63 014
Siket	8 571
Siketvak (látás- és hallássérült)	3 262
Beszédhibás	14 528
Beszéd fogyatékos	10 913
Súlyos belszervi fogyatékos	46 648
Egyéb	2 277
Ismeretlen	37 120
Összesen	490 578

Fogyatékkal élők fogászati állapota és ellátása

- Hiányoznak az irányelvek, protokollok.
- Nagyobb a kezeletlen cariesek, ínygyulladás és fogágybetegségek előfordulásának gyakorisága.
- A mindennapi feladatok elvégzése gondot okozhat számukra, beleértve a megfelelő szájhygiéna fenntartását és a rendszeres fogorvoslátogatás kérdését.

(Levy H. és Rotenberg L.R.: Tools and Equipment for Managing Special Care Patients Anywhere, Dent Clin North Am 2016; 60(3): 567-91.)

Kezelésüket befolyásoló tényezők

- Szállítás, rendelő megközelítése – akadálymentesítés!
- Kerekesszékből történő átülés a kezelőszékbe.
- Szorongás, stressz, depresszió
- Nehezített kommunikáció.
- Nehezített nyelés.
- Szedett gyógyszerek.

➔ **kezeléshossz csökkentése, alternatív megoldások**

(<https://www.nature.com/articles/sj.bdj.2008.457>)

Bill D.J. és Weddell J.A.: *Dental office access for patients with disabling conditions, Spec Care Dentist* 1986; 6(6): 246-52.

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH AND HUMAN SERVICES National Institute of Dental and Craniofacial Research: *Practical Oral Care for People With Intellectual Disability*

Németh O., Orsós M., Moldvai J., Kivovics P., Putz M., és Cserhádi P.: *Orvosi rehabilitációs ellátásban részesülő betegek orális egészsége, Rehabilitáció* 2018; 28(4): 129-133.

British Society of Gerodontology: *Guidelines for the Oral Healthcare of Stroke Survivors. 2010.*

A szájhigiéniá fontossága

- Beszűkült motoros funkciók – fogkefe megragadása, tartása gondot okozhat.
- Speciális szájhigiénés eszközök használata javasolt:
  - ▶ széles markolattal rendelkező fogkefék
  - ▶ meleg víz hatására formálható nyelű fogkefe
  - ▶ két- és háromfejű fogkefék
  - ▶ elektromos fogkefék
  - ▶ száj támaszok
- Kémiai plakk kontroll.
- Gondozók, hozzátartozók bevonása.

[\(https://growingmiles.co.uk/shop/great-grip-toothbrush/\)](https://growingmiles.co.uk/shop/great-grip-toothbrush/)

(Tooth Be Told: 19 Ways to Modify Your Toothbrush If You Have Arthritis, <https://www.mytoothbetold.com/modify-toothbrush-arthritis/> (2022. 01. 31.))

(Buda L.V.: Ensuring Maintenance of Oral Hygiene in Persons with Special Needs, Dent Clin North Am 2016; 60(3): 593-604.)

(Tooth Be Told: 19 Ways to Modify Your Toothbrush If You Have Arthritis, <https://www.mytoothbetold.com/modify-toothbrush-arthritis/> (2022. 01. 31.))

Az OORI fogászati kezelőegysége

- 2015: OORI + FSZOI
- Cél: a szájhyiének állapotok felmérése, dentális rehabilitáció ellátása, gondozása
- Fogászati szűrővizsgálat – valamennyi fekvőbeteg osztály betegeit érinti
- Kezelések:
  - ▶ professzionális szájhyiének kezelés
  - ▶ konzerváló fogászati kezelések: tömések, gyökérkezelés
  - ▶ szájsebészeti beavatkozások: extractio
  - ▶ sürgősségi ellátás: extractio, trepanálás
- Szájhyiének tanácsadás
- Gondozás

ETT TUKEB IV/1433-
1/2020/EKU)

<http://www.rehabint.hu>

<http://www.rehabint.hu>

Saját vizsgálatok

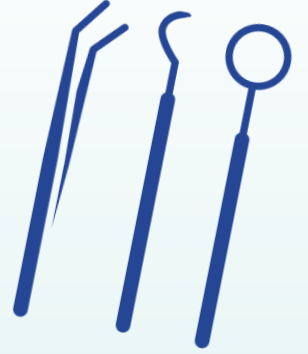
- **Résztvevők:** rehabilitációs kezelés alatt álló mozgássérült betegek (javarészt az Agysérültek Rehabilitációs Osztályáról)
- A folyamat **2 részből** állt:
  1. 6 rehabilitációs kezelés alatt álló beteg dentális vizsgálata az OORI-ben.
  2. A betegek utánkövetése a teledentistry adta lehetőségek által.

(<https://www.nature.com/articles/sj.bdj.2008.457>)

A fogászati vizsgálatok menete

1. Bemutatkozás, tájékoztatás.
2. Szájhygiénés kérdőív kitöltése közösen (WHO-ajánlás alapján)
  - ▶ szájhygiénés, fogorvoslátogatási szokások, leggyakrabban fogyasztott ételek, rossz szokások, szociodemográfiai háttér
  - ▶ adatok rögzítése tableten
3. Dentális státusz felvétele, DMF-T és OHI-S érték meghatározása.
4. Professzionális szájhygiénés kezelés (amennyiben egészségügyi állapotuk engedte)
5. Szájhygiénés motiválás, instruálás.
6. Adatok egyeztetése a későbbi telekonzultációhoz.

Általános adatok

	1. páciens	2. páciens	3. páciens	4. páciens	5. páciens	6. páciens
Nem	férfi	férfi	nő	férfi	nő	férfi
Életkor (év)	21	20	34	64	64	26
Lakhely	vidék	vidék	agglomeráció	belváros	agglomeráció	agglomeráció
Legmagasabb iskolai végzettség	középiskola/gimnázium	szakképző iskola	főiskola/egyetem	főiskola/egyetem	főiskola/egyetem	középiskola/gimnázium
Munkaerőpiacon betöltött státusz	alkalmazott	munkanélküli	alkalmazott	munkanélküli	alkalmazott	munkanélküli
Munkaviszony	állandó jellegű	-	állandó jellegű	alkalmi, időszakos	állandó jellegű	-

Anamnézis és vonatkozásai

	1. páciens	2. páciens	3. páciens	4. páciens	5. páciens	6. páciens
Mi történt?	közlekedési baleset, az agy diffúz sérülés	agyállományi vérzés féltekében, k.m.n.	agy infarctus	agy infarctus a cerebralis ütőerek rögösödése miatt	agyállományi vérzés, k.m.n.	az agy diffúz sérülése, amputáció
Mikor történt?	2021.06.08.	2020.10.09.	2021.04.30.	2021.08.20.	2021.08.26.	2021.05.28.
Érintett végtag	felső	alsó, felső	felső	-	alsó, felső	alsó, felső
Oldal	bal	bal	jobb	-	jobb	m.k.o.
Befekvés időpontja	2021.07.05.	2021.08.04.	2021.06.17.	2021.09.14.	2021.09.06.	2021.07.22.
Rehabilitációs osztály	Agysérültek Osztálya	Agysérültek Osztálya	Agysérültek Osztálya	Stroke Utáni Osztály	Stroke Utáni Osztály	Agysérültek Osztálya
BNO1	S0620	I6120	I6380	I6330	I6190	S0620
BNO2	G8190	G8110	G8190	R2700	G8190	G8240
BNO3	F0720	R15H0	R4700	I10H0	R4820	M6700
BNO4	V4350	R32H0	I6700	I48H0	I10H0	F3210
BNO5	-	I6940	-	M3290	-	Q8510
FIM (érkezéskor)	101	60	56	112	95	70
FIM (távozáskor)	121	72	125	125	126	nincs adat
Barthel (érkezéskor)	50	30	15	95	95	nincs adat
Barthel (távozáskor)	95	30	100	100	100	nincs adat

DMF-T és OHI-S

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	DMF-T index
D	3	15	12	8	3	11	15,83
M	-	2	-	5	2	-	
F	3	1	-	9	13	8	
DMF-T	6	18	12	22	18	19	

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	OHI-S index
OHI-S	1,3	3,5	0,5	1,8	1,5	1,5	1,68

Eredmények és következtetések

- Dentális állapotuk nem volt megfelelő, magas DMF-T és OHI-S index.
- Professzionális szájhigiénés kezelés csak 2 betegnél volt kivitelezhető.
- Kooperatívak, érdeklődők voltak.
- Mindannyiuk számára javasoltam további fogászati kezeléseket.

(licenc: [CC BY-SA](#))

A betegek utánkövetése a teledentistry adta lehetőségek által

1. Időpontegyeztetés telefonon
2. E-mailben kiküldtem számukra egy használati útmutatót a programhoz (Távdoktor)
3. 7 kérdésből álló mélyinterjú készítése videóhíváson keresztül
  - ➔ egészségi állapotukról, szájhigiénés szokásaikban bekövetkezett változásokról érdeklődtem

(<https://www.dentalhi5.com/blog/teledentistry-an-exciting-new-tool-virtual-online-dental-care/>)

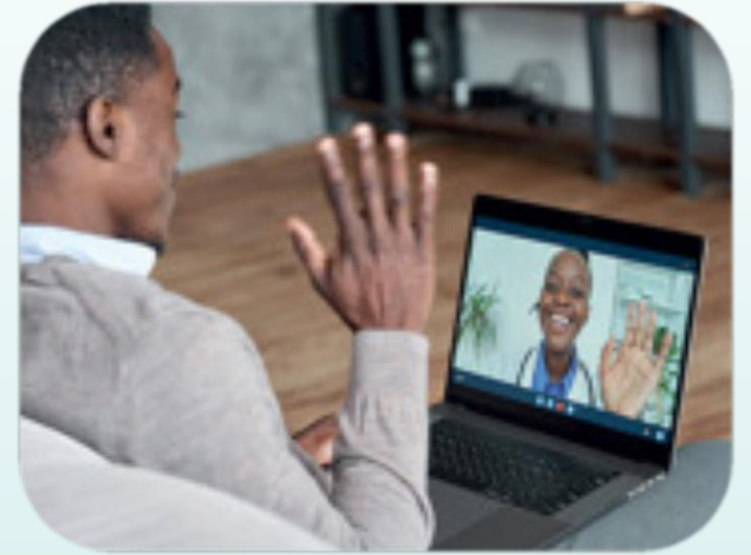

(<https://www.mouthwatch.com/web-stories/us-teledentistry-university/>)

Eredmények és következtetések

- 5 beteggel sikerült felvennem a kapcsolatot.
- 1 betegnek telefonon tettem fel a kérdéseket, a többieknél gond nélkül működött a program.
- Körülbelül 10 percet vett igénybe egy beszélgetés.
- A legtöbb beteg ügyesen alkalmazza azóta a tanult technikát.
- Fogköztisztító kefék használatának fontosságát ismételten hangsúlyoznom kellett.
- Csupán 2 beteg járt fogorvosnál azóta.
- Kifejezetten örültek az újbóli beszélgetésnek, értékelték, hogy ismét felhívtam a figyelmüket és emlékeztettem őket a helyes szájápolás fontosságára.

([https://www.thelancet.com/journals/lanrhe/article/PIIS2665-9913\(21\)00399-4/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanrhe/article/PIIS2665-9913(21)00399-4/fulltext))

A prevenciós tanácsok ismételt átbeszélése számukra kifejezetten fontos!

➔ A teledentistry bevezetése meghatározó lehet a rehabilitációs kezelés alatt álló betegek utánkövetésében.

Összefoglalás

- Magyarországon a speciális ellátást igénylő betegek fogászati ellátása nem kielégítő, hiányoznak a megfelelő irányelvek.
- Az OORI-ben megalakult fogászati kezelőegység fontos feladatot lát el a betegek szájüregi rehabilitációjukat illetően.
- Teledentistry segítségével a fogorvoslátogatások száma csökkenthető.

**Köszönöm megtisztelő
figyelmüket!**